

עין משפט
נר מצוה

י"א א מ"י פ"ד מהל'
מעשה הקרצנות הלכה
:ו

ב ב מ"י פ"ג מהלכות
מעילה הלכה ב:
בא ג מ"י פ"ד מהל'
מעשה הקרצנות הלכה
ה:

מוסף רש"י

ורבית זה קרבן. לזדק הבית, שאף הן נקראין קרבן, כענין שנאמר (במדבר לא) ונקרב את קרבן ה' איש אשר מצא כלי חזקה, וקדושת דמים הם (חולין קל"ט). שור זה עלי עולה. אע"ג דלאמר זה, כיון דקאמר עלי, עלי להביאו קאמר, וכן צבית לזדק הבית למוכרו להביא דמיו ליד גזר (שם).

שיטה מקובצת

[illegible]

כ:

אמר ר' חייא בר רב ^אש"ס אלא דאמר דמי שור זה עלי עולה אלא
אמר שור זה עלי עולה כיון דאמר זה ומת אינו חייב באחריותו
דע"י ^בהביאו קאמר. כלומר לטרוח עד שיתקרב וס"ת א"כ רישא דמתני'
זה עלי עולה מת השור פטור מנלשס ^גללאשמועינן אפילו אמר
עלי ^ד (נראה כן) הדין [כן] דפטור
מנלשס מדמסיק ר' חייא בר רב
דכולה מתני' בין רישא בין
ספא מיירי דלמר דמי וס"פ דמתני'
דמי שור זה עולה דמי בית זה קרבן
השור נפל הבית פטור מנלשס
כיון דלא אמר עלי אכל אמר דמי שור
זה עלי עולה דמי בית זה עלי קרבן
ממת השור ונפל הבית חייב לשלם ^הוהכי
איתא בפ"ק דר"ה (דף ו. ו. וס) אחיה
נדר ואחיה נדבה נדר דלמר עלי
נדבה דלמר הכי וזו מה בין נדר
לנדבה נדר מת או נגנב חייב
באחריותו נדבה מת או נגנב אינו
חייב באחריותו והא דתניא דמתני'
שור זה נראה דרבותא אשמועינן
דע"ג דלמר זה כיון דלמר עלי חייב
באחריותו ואר"י ללכאורה משמע דכי
הוא חולין ואין בו קדושה דדמי ללומר
דמי שור של פלוני עלי דגוף השור
הוא חולין לאין אדם מתקדש שור חצירו
ולא חולין למקדש וזכר לדמיו דלמר
במתמורה (דף י"ט. וס) דקדוש קדושת
הגוף דמגו דנחתא ביה קדושת דמיס
נחתא ביה קדושת הגוף דהתם מיירי
דלמר יקדש שור זה לדמיו וה"ג
בסמוך איתא בסמוך בשמעתי דכי אמר
יקדש השור לדמיו דגוף השור קדש
מיתריב שור זה עולה ב' שור
זה עלי עולה השור
הקדש ומועלין בו מת או נגנב ^ו (אינו)
חייב באחריותו. אלמא לא אמרינן
עלי להביאו קאמר וקשיא לר' חייא
ומשמע מי אלימא ממתני' דלוקימנא
דקאמר דמי הכא נמי דקאמר דמי
נקשה מה דפי' ^ז (ג' גופו חולין
בניהל ברייתא קמי' דשור חדש ולפי

וְלִקְחֹם קְדָאמֶר יִקְדָּשׁ הַשּׁוֹר לְדַמּוּי וְהַדְמִים עַל עוֹלָה הַלֵּב הַשּׁוֹר קְדוֹשׁ
 וְלִקְחֹם קְדָאמֶר יִקְדָּשׁ הַשּׁוֹר וְאִם חַיִּיב בְּחַטְרוֹתָיו דְּהָם עַל אִמֶּר וְהֵאָה
 לְבָלָה אִמֶּר עַל הַבְּיָטִים קְאָמֶר לִכְיוֹן דָּלָה הוּא דְּמִים קְהֵמָה וְלֹא אִמֶּר
 דְּמִים הִלְלוּ עַל עוֹלָה לִיכָּה לְמִימֶר בְּדִלְמָה לְעִיל דְּהָם כִּיּוֹן דְּלִמֶּר
 דְּלִלְמָה הוּא דְּמִים קְהֵמָה וְלֹא אִמֶּר הִלְלוּ וְדִלָּי עַל אִשְׁחָרוֹת קָאִי וְהֵאָה
 וְהֵאָה מְרִישָׁא דְּקָאמֶר דְּמִי רִישָׁא דְּרָא קָאמֶר דְּמִי דְּקִתְנִי סִיפָא
 דְּבִר דְּקִתְנִי בְּסִפָּא דְּמִי וְעַל עוֹלָה הַשּׁוֹר חוֹלִין וְאִין מוֹעִיל וְעַל
 הַשּׁוֹר חוֹלִין וְקִדְשִׁי וְקִדְשִׁי בְּזֶדֶק הַבֵּית עֲמֵ"ל דְּלִמֶּר עַל אִשְׁחָרוֹת עַד שִׁיבָה
 וְעַל עוֹלָה בֵּית וְעַל עוֹלָה בֵּית וְעַל קִרְבֵּן מֵת הַשּׁוֹר וְנִפְלַח הַבֵּית חַיִּיב לְשֹׁלֵם וּמִמֶּנּוּ
 הֵאָה לְאִיתִיָּה בִּי גוֹא דְּרַחֲמָנָא אִיתִיָּה וְאִינוּ חַיִּיב לְשֹׁלֵם וְהֵאָה דְּמִתְנִי
 וְנִרְחֵל לֵית לִיָּה לְהֵאִי סוּגִיָּא דְּהָם הָא דְּר' חַיִּיב בִּר דְּבִר דְּמִי
 וְכִר לְדַמּוּי קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ הַגּוֹר וְלֹא דְּמִי לְאוּמֶר שׁוֹר חַטְרוֹת עֲלֵיהּ
 לְמַתְנִי לְמַתְנִי בֵּית הוּא מַתְפִּים אֲזַל הַשּׁוֹר שְׁלֹי בִּי אִמֶּר דְּמִי שׁוֹר
 וְעַל עוֹלָה אִשְׁכֵּי"ל דְּרִישׁוֹן דְּלִיּוֹן דְּהָם הַשּׁוֹר קְדוֹשׁ הוּא כְּמוֹ מַתְפִּים
 וְעַל עוֹלָה וְכו' וְנִשְׁמַי דְּקָאמֶר וְעַל הַשּׁוֹר הוּא הַקְדָּשׁ קְדָמְתָּהּ וְהֵאָה
 לְדַמּוּי יִקְדָּשׁ הַשּׁוֹר לְדַמּוּי בְּלֹא"ל נְמִי כִיּוֹן דְּלִמֶּר דְּמִי שׁוֹר וְעַל עוֹלָה הַשּׁוֹר
 הַקְדָּשׁ וְעַל עוֹלָה לְדִרְיָה בִּר דְּבִר אֵל אִמֶּר דְּמִי שׁוֹר
 וְעַל עוֹלָה וְעַל עוֹלָה שְׁעִמְתָּה וְנִימָא נְמִי הֵאִי דְּכ"ב חֲלוּלִין (א"י) וְעַל
 הַשּׁוֹר הַפְּרִישׁ וְנִימָא לְמַקְדִּישׁ מִנָּה לְזֶדֶק הַבֵּית: אַע"פ שְׁחָשִׁנוּ בְּהֵן
 וְעַל עוֹלָה וְעַל עוֹלָה אִמֶּר לֹא הֵאִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּמִי לְדִלְמָה דְּהָם
 וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּלִי אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם
 וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ
 לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר
 דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל
 עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ
 לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר
 דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל
 עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ
 לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר
 דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל
 עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ
 לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר
 דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל
 עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ
 לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר
 דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל
 עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ
 לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר
 דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל
 עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ
 לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר
 דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל
 עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ לְפִנְיָ דְּהָם וְעַל עוֹלָה לֹא אִמֶּר דְּמִי שְׁלֵךְ

האומר משקלי עלי פרק חמישי ערכין

ע"פ דעמך דין נודר קודם מומו הוואיל ולא אמר
לא אשחשכדו נכסי דיתמי: גלוי מלחא צעלמא הוה.
והואיל וינדר קיים אמדין ליה: **ברתנ'** וזים זה
בית: ונפל הבית. קודם שהחזיק בו גוצר: **גב'** לא
שנו. דכי אמר עלי חייב לשלם אלף

דלמער דמי עלי דאס אצל האר
הדמים לא אצרו דהא לא אמר דמים
הללו ולא היו בעין; עלי להציאו.
לטרוט עד שיתקרב; ה"נ דקאמר
דמי. וכדאקוימנא לקמן דלמך יקדש
שור זה לדמיו והדמים עליו עולה
הלכך השור קדוש דהאמר יקדש השור
ואם מת חייב בזהירותו (א) דהאמר עלי
והבא ליבא למימר כדאמר לעיל דהתם
כיון דלמך זה למפטור נפשיה
מאחריות אמי ועלי אטורח הבאה
קאי אצל הכא דלא הוו דמים קמיה
ולא אצרו הללו דהא עלי לאחריות קאי
והאי דקאמר זה הכי קאמר שור זה
יהא קדוש עד שאמכרנו ואציא דמיו:
השור חולין. דלא הקדים אלא מעות
דמי השור לבשימכר; אינו חייב
בזהירותו. שהרי לא נמכר ונמצא
שלא הקדים כלום: אצל חייב בזהירותו
דמיו. אם נמכר השור ויקדש דהמים
ואצרו חייב בזהירותו: רישא דלמך
יקדש השור לדמיו. והלכך חייב
בזהירותו שהרי חל קדושת דמים
על השור והוא קיבל עליו אחריות
דמיו והאי עלי אחריות היו והואיל
ואדמים קאי ודמים לא הוו קמיה
דלימא הללו: סיפא דלמך לבשינאווא
דמיו יקדשו. הלכך אינו חייב
בזהירותו דכיון דמת השור ולא בא
לכלל דמים נמצא שלא הקדים כלום:
ר"מ ביה. דתניא הכי את מקודשת
לי לאחר שתמגיר לאחר שתמגייר
כו' ר"מ אומר מקודשת: ואיכא
דמסני לה. להא דרב יהודה ואביי
ורמא בר חמא: אר"פ שחלטו כהן.
שומר טמא הוא ועומד למתן לו
ומן שלא נתנו אומר לו משכיר לשוכר
קדישו

וְהָאֵל אֲשֶׁר־יְרֵךְ צִית אַחֵר שֶׁכִּי צִית שֶׁהִשְׁכַּחְנוּ
הָאֵל חִיב ^ו מַשְׁכִּיר לְהַעֲמִיד צִית אַחֵר לְשׂוֹכֵר דְּמָסוּס
וְהָאֵל שֶׁנֶּחֱסֵד עַל הַגּוֹל אִלּוּ עַל לָרוֹת הַעֵין;
הַקִּדְשׁ
מֵאַחֲרֵיכֶם קִלְמִי וְעַל אֲטוּרָה הִבָּאָה קִלְמִי אֲבָל הִבָּא
שׁוֹר זֶה יִהְיֶה הַקֹּדֶשׁ עַד שֶׁאֲמַכְרֶנּוּ וְאֵצִיף דַּמְיוֹ. עַכ"ל
נִתְּנִי לְמִפְרָךְ בְּהִלָּה מִסִּפָּא ^{יב} אֲמַתְנִי לְפִי מֵה דִּפִּי ר' ^{יג}
חִיב בְּאַחֲרֵיכֶם וּבִמְתָנִי תֵּן דְּחִיב לְשֵׁלם אֲלֵא לְפִי מֵה
הָאֵל דְּלִאֲמַתְנִי בִּפְּ בְּתַרְא דְּחֻלִּין ^{יד} (דף קטו). וְסֵפֶה הַמַּקְדֵּשׁ מִנֵּה
אֲמַר כֵּל הַיֵּכָה לְקִרְיָתָהּ בִּי גֹאֵל דְּחִיבֵי אֲמַתְנִי דְּכִמְיָה
הַיֵּעוֹל בִּלְמַד אֶל הָאֵל שׁוֹר וְנִפְלֵא בְּחִיבָא פְּטוּר לְשֵׁלם
לְ"מִיִּירִי כְּשֶׁהִפְרִישׁ הַמִּנְהַשׁ שֶׁהַקִּדְשִׁים וּמֵש"ה קִאֲמַר דְּכָל
וּמֵש"ה קִמְנִי דְּחִיב לְשֵׁלם דִּהָא אֲוִקִּימֵנָה דִּהַשׁוֹר גּוֹפִיָה
לְכָן נִרְאֶה לְרַ"י דִּהִבָּא בִּמְתָנִי דְּגֹוף הַשׁוֹר קִדּוּשׁ כְּמוֹ
דִּהִסְתָּם אִין אֲדָם יִכּוֹל לְהַקְדִּישׁ מִמּוֹן חֲזִירוֹ וְיִמְיָהוּ כָּל מֵה
הַשׁוֹר קִדּוּשׁ וְהַשְׁתָּא נִיחָא דְּפִרְיָךְ בְּצִרְכָּךְ בְּתַרא דְּחֻלִּין
לְבָדָךְ הֵבִית וְיִנְחָא נִמְיָ שְׂמַעְתִּין דְּפִרְיָךְ מִבְּצִרְכָּךְ דִּשׁוֹר
וְדָם וְיִמְיָהוּ מִימֵה קִלְמִי לְרִיךְ לְאוֹקִימִי מִבְּצִרְכָּךְ יִרְשָׁא
וְס"ל דִּה"פ יִרְשָׁא כִי הוּא אֲמַר יִקְדֵּשׁ שׁוֹר לְדַמְיוֹ וְהוּ
לְאֲמַר יִקְדֵּשׁ שׁוֹר לְדַמְיוֹ וְדַמְיוֹ עוֹלֵה וְהוּ גּוֹף הַשׁוֹר
הִבָּא אֲרִי שְׂמַעוֹן בֶּן לֵקִישׁ דִּכְיוֹן דְּגֹוף הַשׁוֹר קִדּוּשׁ הוּ
אֲבָנִי. אֲזַי. דְּמֵהִכָּא מִשְׁמַע דְּבִית מִנוּגַע הַמוֹחֲלָט
עַמֵּה. וְסֵפֶה שֶׁכֵּר חֲמוֹר וְהַבְרִיָּקִים אִלּוּ שְׁנַעֲשִׂית אֲנִגְרִיא
לְמֵה. וְנִגְרָה דָּמָן הֵסֵם חִיב לְהַעֲמִיד בִּי חֲמוֹר
לֵאמֹר יִהְיֶה מִמּוֹן מִשְׁמַע דְּלִאֲסוֹר בְּהִנָּה וְכֵן מִשְׁמַע בְּצִרְכָּךְ
מֵאֲזַת

מסורת הש"ס

(א) [חולין קלט.], (ב) [תוספתא
פ"ג ה"ו], (ג) כתובות נח;
(ד) תוספ' 37 מ פ"ח ה"ג.
ע"ש.

שינויי נוסחאות

[illegible]

דבינו גרשום

[illegible]

(א) ל"ל הא קאמר מתחלה אינו חייב וכו'.

זייב וכו'

להעמיד לו בית. משכיר לשוכר שאין יכול לומר לו הרי שלך לפניך שהרי נותן:]